

ΤΟΚΚΑ

ΤΕΜΜΟΥΖ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2010 ΣΑΥΙ / ΦΥΛΛΟ: 25

FES'in işbirliğinde BİLBAN – IKME yayın organı / Κοινή έκδοση BİLBAN – IKME σε συνεργασία με το FES

ÜCRETSİZ / ΔΩΡΕΑΝ

İki Toplumun Mağdurları Anısına Barış Festivali yapıldı BİRLİKTE YAPABİLİRİZ!

22 Temmuz 2010, Perşembe günü Kıbrıs'ın her iki yanından Kıbrıslıların katılımı ile Barış Festivali gerçekleşti. Gecede kayıplarla ilgili yardımcı olanlara plaket verildi ve İki toplumlu koro şarkıları ile geceye destek oldu. Gece belgesel gösterimi ile sona erdi...

Etkinlik öncesi, 16 Temmuz, Cuma günü ara bölgedeki CCMC binasındaki ortak basın toplantısı metni şöyle:

Temmuz 2010! Kıbrıs Barış İnsiyatifi, 40'tan fazla Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum örgütü ile bir araya gelerek 50 yıl süren şiddet ve savaşı masum mağdurlarını anmak için toplanıyor. (Kontea) Türkmenköy'deki Barış Parkında buluşacak olan bizler, katliamda kurban olanların yakınları, sendikacılar, öğretmenler, öğrenciler, sanatçılar, barış aktivistleri, hayat yolculuğuna ortak olan herkes, şiddet yüklü geçmişimizi hatırlayıp, barış dolu huzurlu ortak geleceğimizi inşa etmek için söz vereceğiz. Bölünerek yeterince acı çektik, ama **HEP BİRLİKTE BARIŞI İNŞA EDEBİLİRİZ!**

İnsani bir mesele olan kayıp kişiler konusu, yıllarca politikacılar tarafından kullanılmıştır. Yine de 2005 yılından beri, anlaşma yapılan yeni çerçevede toplu mezarların yerleri tespit ediliyor, mezarlar açılıyor, kalıntıların kimlik tespitleri yapılıyor ve 35-45 yıl bekledikten sonra kayıp aileleri ve yakınları, sevdiklerinden geri kalanları görebiliyorlar. Sorunun iki toplumlu boyutunun daha geniş bir kitle tarafından anlaşılmasının sağlanması son yıllarda başlamıştır. Bu önemli ilerleme ortak insanlarımızın cesaretli ve insani yardımları ve bilgi aktarımları olmasaydı, olası toplu mezar yerlerinin tespiti için bilgi vermemiş olsalardı, "kayıpların" kaderlerini değiştirecek araştırmalar yapılamayacaktı kuşkusuz. Bu, resmi makamlardan çok, sade yurttaşların, liderliklerinden çok daha ileriye giderek Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum kurbanların yakınlarının duyduğu ortak acıyı düşünerek anlayabilen ve bilgi verebilmek için öne çıkanların başarısıdır.

Onların cesaret ve insanîyetlerinin takiri olarak, Kıbrıs Barış İnsiyatifi, onları

onurlandırmaya karar vermiştir. 22 Temmuz 2010 tarihinde Türkmenköy'de (Kontea) düzenlenecek olan anı etkinliğini, az sayıdaki hatırı sayılır insanı, sessizce çalışarak toplu mezarlarımızla ilgili anlatılmış birçok hikayeyi gün yüzüne çıkaran ve olası gömü yerlerini gösteren sade yurttaşlarımızı onurlandırmak için düzenliyoruz.

İki toplumdan uzmanların ve iki toplumdan sade yurttaşların yoğun çalışmalarının sonucu olarak yaratılmış olan Türkmenköy (Kontea) Barış Parkı'nda Barış Festivali'nde geçmişimizi ve geleceğimizi düşünmek için bir araya geliyoruz. Barış yolunda:

- Bugüne kadar anlaşma masasında başarıya ulaşmış bütün konuları savunmaya, siyasi eşitliğe dayalı, iki toplumlu, iki bölgeci federasyon için somut bir adım atılmasını savunmaya söz veriyoruz.

- Liderlerimizi, daha fazla çaba göstermeleri ve barış için uluslararası anlamda da uygun olan bu iklimi değer-

lendirmeleri adına cesaretlendireceğiz. Temeldeki gerçekler, Türkiye ve Kıbrıs'ta yaklaşan seçimlerin ve uluslararası iklimin sürekli değişmesinin barıştan ve hızlı bir şekilde çözüme ulaşılması yolundan başka bir seçenek bırakmamakta olduğudur.

- Daha çok insanı öne çıkıp bilgi vermeleri ve kayıp insanlarımızın kaderlerini değiştirmeleri, kayıp ailelerinin yakınları, sevdikleri hakkındaki gerçekleri öğrenmeleri için yardım etmeye davet ediyor, cesaretlendiriyoruz.

Türkmenköy (Kontea) Barış Parkında, 22 Temmuz 2010 Perşembe günü saat 19:30'da, Barış Festivali'nde bize katılın. Müzikle, belgesellerle, şiirlerle ve diğer aktivitelerle Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rumların cesareti ile "kayıplarımızın" yerlerinin tespitine yaptıkları katkı onuruna bizlerle birlikte olun.

Bölünerek yeterince acı çektik, **BİRLİKTE BARIŞ DOLU BİR GELECEK İNŞA EDEBİLİRİZ!**

Πραγματοποιήθηκε το Φεστιβάλ Ειρήνης στη μνήμη των Θυμάτων και από τις δύο κοινότητες της Κύπρου ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ!

Την Πέμπτη 22 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε το Φεστιβάλ Ειρήνης με την συμμετοχή Κυπρίων και από τις δύο πλευρές της Κύπρου. Το βράδυ απονεμήθηκαν πλακέτες σε αυτούς που βοήθησαν στην ανεύρεση των αγνοουμένων και η Δικαιοδική Χορωδία τραγούδησε κατά τη διάρκεια της βραδιάς. Η βραδιά έκλεισε με την προβολή ντοκιμαντέρ.

Την Παρασκευή 16 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε κοινή διάσκεψη τύπου στο κτίριο του CCMC στη νεκρή ζώνη. Το κείμενο της διάσκεψης τύπου είναι το ακόλουθο:

Ιούλιος 2010! Το δικαιοδικό κίνημα για την Ειρήνη, με τη συμμετοχή πάνω από 50 Τουρκοκυπριακών και Ελληνοκυπριακών μαζικών οργανώσεων, διοργανώνει εκδήλωση με σκοπό να θυμηθούμε τα αθώα θύματα των τελευταίων 50 χρόνων της βίας και του πολέμου στον τόπο μας. Στο Πάρκο Ειρήνης του χωριού Κοντέα, θα γίνει η συνάντηση συγγενών των θυμάτων, συνδικαλιστών, εκπαιδευτικών, μαθητών, φοιτητών, καλλιτεχνών, ακτιβιστών, ανθρώπων από κάθε κομμάτι της κοινωνίας. Θα θυμηθούμε το βίαιο μας παρελθόν και θα δεσμευτούμε να κτίσουμε ένα ειρηνικό μέλλον. Μοιρασμένοι έχουμε υποφέρει, αλλά ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΜΠΟ-

ΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΤΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ!

Το ανθρωπιστικό θέμα των αγνοουμένων έχει υποφέρει για πολλά χρόνια στα χέρια των πολιτικών. Παρόλα αυτά από το 2005 με βάση το νέο πλαίσιο συμφωνίας, έχουν ανακαλυφθεί μαζικοί τάφοι. Μετά από 35 ή και 45 χρόνια αναμνήσεις έγινε η εκταφή και η ταυτοποίηση των λειψάνων των αγνοουμένων και μπόρεσαν επιτέλους να ταφούν από τους συγγενείς και τους αγαπημένους τους. Η δικαιοδική διάσταση του προβλήματος των αγνοουμένων μόλις πριν από μερικά χρόνια άρχισε να γίνεται ευρέως γνωστή στο κοινό. Παρόλα αυτά, η αξιολογητή διαδικασία θα ήταν αδύνατο να επιτύχει χωρίς το κουράγιο και τον ανθρωπισμό ανθρώπων και από τις δύο κοινότητες. Ανθρώπων που τόλμησαν να δώσουν πληροφορίες για πιθανούς χώρους ταφής, αλλά και ανθρώπων που βοήθησαν στις έρευνες για την ανακάλυψη της τύχης των αγνοουμένων. Δεν αποτελεί μόνο έργο των εμπειρογνομόνων αλλά πολύ περισσότερο έργο κοινών ανθρώπων και από τις δύο κοινότητες. Ανθρώπων που ξεπέρασαν τις ηγεσίες τους, που μοιράζονται τον πόνο των συγγενών των θυμάτων, Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων, και προθυμοποιούνται να δώσουν πληροφορίες.

Σε αναγνώριση του δικού τους κουράγιου και ανθρωπισμού, το δικαιοδικό κίνημα της Ειρήνης, έχει αποφασίσει να τιμήσει τους ανθρώπους αυτούς. Η εκδήλωση για τη φετινή μέρα μνήμης θα γίνει στο πάρκο ειρήνης του χωριού Κοντέα, στις 22 Ιουλίου 2010. Γίνεται με σκοπό να τιμηθεί ένας μικρός αριθμός από αυτούς τους αξιολογούς ανθρώπους που συνέβαλαν στην ανεύρεση της τύχης των αγνοουμένων και μαζί με αυτούς όλους τους συμπατριώτες μας που δουλεύουν χωρίς τυμπανοκρουσίες για να αποκαλύψουν άγνωστες ιστορίες θαμμένες μέσα στους μαζικούς τάφους.

Στο πάρκο ειρήνης της Κοντέας, που είναι το αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς εμπειρογνομόνων και κοινών ανθρώπων από τις δύο κοινότητες, θα συνυψευθούμε σε ένα φεστιβάλ ειρήνης για να μιλήσουμε για το παρελθόν αλλά και να ατενίσουμε το μέλλον.

Για να πετύχουμε την ειρήνη:

- Δεσμευόμαστε να υπερασπιστούμε ότι έχει μέχρι σήμερα επιτευχθεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων σε σχέση με τη διακυβέρνηση και άλλα συναφή θέματα, σαν ένα πρώτο βασικό βήμα συμφωνίας για τον διαμοιρασμό της εξουσίας βασισμένο στην πολιτική ισότητα για μια δικαιοδική διζω-

νική ομοσπονδία.

- Καλούμε τους ηγέτες μας να εντείλουν τις προσπάθειες τους για λύση αξιοποιώντας πλήρως το σημερινό ευνοϊκό διεθνές κλίμα. Οι σημερινές πραγματικότητες, οι επικείμενες εκλογές στην Τουρκία και στη Κύπρο και το συνεχές μεταβαλλόμενο διεθνές κλίμα, δεν αφήνουν καμία επιλογή, από αυτή της εστίασης σε μια γρήγορη λύση.

- Ενθαρρύνουμε ακόμα περισσότερους ανθρώπους να συνεισφέρουν δίνοντας πληροφορίες για την τύχη των αγνοουμένων με σκοπό όλες οι οικογένειες να μάθουν επιτέλους την αλήθεια για την τύχη των αγαπημένων τους.

Ελάτε μαζί μας στο Πάρκο Ειρήνης της Κοντέας, την Πέμπτη 22 Ιουλίου στις 7:30μμ για το φεστιβάλ της ειρήνης με μουσική, ντοκιμαντέρ, ποίηση και άλλες δραστηριότητες για να τιμήσουμε τις πράξεις θάρρους και ανθρωπισμού τουρκοκυπρίων και ελληνοκυπρίων οι οποίοι συνέβαλαν στον εντοπισμό των τάφων και της τύχης των αγνοουμένων και από τις δύο κοινότητες.

Μοιρασμένοι, χωρισμένοι, έχουμε υποφέρει. ΕΝΩΜΕΝΟΙ, ΜΑΖΙ, ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΤΙΣΟΥΜΕ ΕΝΑ ΚΟΙΝΟ ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΜΕΛΛΟΝ!

KTÖS – Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası – Συντεχνία Τουρκοκυπρίων Δασκάλων, KTOEÖS – Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası – Συντεχνία Τουρκοκυπρίων Καθηγητών, GÜÇ-SEN – Gümrük Çalışanları Sendikası – Συντεχνία Τελωνιακών Εργατών, CAĞ-SEN – Συντεχνία Κυβερνητικών Εργατών, DAÜ-BİR-SEN – Συντεχνία Ενόπλιων και Αλληλεγγύης Πανεπιστημίου DAÜ, Kıbrıs Yayıncılar Birliği – Σύνδεσμος Εκδοτών Κύπρου, İskele Yurttaş İnsiyatifi – Πρωτοβουλία Πολιτών Τρικώμου, BES – Συντεχνία Δημοτικών Εργατών, Management Center, CTP, TDP, BKP, YKP, Barış Derneği – Σύνδεσμος Ειρήνης, Kıbrıs Türk Sanatçı ve Yazarlar Birliği – Σύνδεσμος Τουρκοκυπρίων Συγγραφέων και Καλλιτεχνών, İki Toplumlu Koro – Δικαιοδική Χορωδία, TIP-İŞ – Συντεχνία Τουρκοκυπρίων Ιατρών, BASIN-SEN – Συντεχνία Τυπογράφων, BARAKA, KOOP-SEN – Συντεχνία Εργατών Συνεργατισμού, KTDD – Kıbrıs Türk Demokrasi Derneği – Τουρκοκυπριακός Σύνδεσμος για την Δημοκρατία, KIBES, OKOE – Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδας – Yunanistan'daki Kıbrıslı Örgütler Federasyonu, Νεολαία OKOE – Νεολαία Ομοσπονδίας Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδας – Yunanistan'daki Kıbrıslı Gençlik Örgütleri Federasyonu, KGP – Kıbrıs Gençlik Platformu – Πλατφόρμα Νεολαίας Κύπρου, Δικαιοδική Πρωτοβουλία Συγγενών Αγνοουμένων και Θυμάτων Πολέμου – İki toplumlu Kayıp Yakınları İnsiyatifi, Πρωτοβουλία Πολιτών Λεμεσού «Αύση-Επανάσταση-Ειρήνη» – Limassol Sivil İnsiyatifi, İki Toplumlu Barış İnsiyatifi – Δικαιοδική Πρωτοβουλία Ειρήνης, Πρωτοβουλία Σοσιαλιστών – Sosyalistlerin İnsiyatifi, Αριστερή Πτέρυγα – Sol Kanat, Δικαιοδική Πλατφόρμα Εκπαιδευτικών Ενωμένη Κύπρος – Birleşik Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum Öğretmenler Platformu, Συμφιλίωση – Uzlaşma, Νεοκυπριακός Σύνδεσμος – Yeni Kıbrıs Derneği, German-Cypriot Forum, KTAMS Συντεχνία T/K Δημοσίων Υπαλλήλων, DAUSEN, KTIHV, Sosyal Riskleri Önleme Vakfı – Ίδρυμα Πρόληψης Κοινωνικών Κινδύνων, YKD, NGO Support Centre.

BALIKESİR (PALEKYTHRO) VE MURATAĞA'DA (MARATHA) BARIŞ ETKİNLİĞİ

Panikos Neokleous (KAYIP1974 ve ANILAR adlı kitapların yazarı)

"MNİMES" (ANILAR) adlı kitap son günlerde satışa sunuldu. Bu, aileleri, her iki toplumun fanatikleri tarafından yok edilen Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin yakınlarının anlatımlarının bulunduğu bir kitaptır. Yaşamlarının tadını çıkarmaya zaman bulmadan bazı aptallar tarafından acımasızca hayatlarına son verdikleri insanlara adanmış bir kitap. Kitabının satışa sunulması münasebetiyle, yazar, birkaç gün önce, bazı arkadaşlarıyla birlikte, öldürülen çocukları gerçekten anmaya karar verdiler. Yanlış anlamaya ve bazı kurnaz kişilerin suistimaline meydan vermemek için grup, bu amaç için iki yer seçti. Kıbrıslı Rum çocuklarla kadınların öldürüldüğü Balıkesir (Palekythro) ve Kıbrıslı Türk çocuk ve kadınla-

rın öldürüldüğü Muratağa (Maratha).

4 Temmuz 2010 tarihinde, sabah saat 9'dan önce, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk pasifistler Kermia

kontrol noktasına gelmeye başladılar. 09:10 sularında her iki toplumdaki tahminen 50 kişi toplandı. Herkesin elinde silah değil çiçek vardı. Birbirlerinin kardeşlerini, kız kardeşlerini ve ebeveynlerini anmak için ilk kez Aileleri yok edilen Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türkler birlikte gidiyorlardı. 1974'te birbirlerini Lefke'de vuran Fethi Akıncı ve Yiannis Maratheftis de aralarında...

Grup Balıkesir'e hareket etmeden tam önce telefon eden bir kişi, fanatik bir Kıbrıslı Türk'ün sabahın erken saatlerinde minareye çıkarak Petros Souppouris'in evinin önünde toplanmaları ve pasifistlere saldırmaları için köylülere çağrıda bulunduğu konusunda bizi uyardı. Bu uyarıya rağmen pasifistler, önceden kararlaştırıldığı şekilde programlarını uygulamaya karar verdiler.

09:15 sularında, yaklaşık 20 arabadan oluşan konvoy Balıkesir'e gitmek üzere hareket etti. Saat 09:45 sularında köyün girişinde duran pasifistler ellerinde çiçeklerle birlikte Petros'un evine doğru yürümeye başladılar. Fanatiklerin minarenden megafonla yaptıkları çağrılara rağmen, Kıbrıslı Türk ve Türkiyeli köylüler, balkonlarına ve bahçelerine çıkarak pasifistlere su ve meyve suyu ikram ediyorlardı. Bazıları da alkışlıyordu.

Petros'un evi yaklaşık 50 metre kala, özel bir araba yolu kesiyordu ve şişman, kaba yapılı bir adam pa-

sifistlerin ilerlemesini engelliyordu. Onun birkaç metre arkasında 4 adam ve orada neden bulduklarını bilmediğim bazı polisler olayı sadece seyrediyorlardı. Ne pasifistlerin ilerlemesini engelliyorlardı, ne de yasadışı olarak sokak ortasına parkeden fanatik kişiye hiçbir şey söylemiyorlardı. Açıkta ki polisler, sessiz kalarak fanatiği hoş görme ve cesaretlendirme oyununu oynuyorlardı. Bunu, Kıbrıslı Türk fanatik ve neredeyse tüm Kıbrıslı Türk pasifistler arasında yoğun bir diyalog izledi.

Fanatiklerin oyununu oynamak ve Kıbrıslı Rum fanatiklerine malzeme vermemek istemediğimiz için, 15-20 dakika süren bir tartışmadan sonra pasifistler, ellerindeki çiçekleri sokak ortasına bırakarak Muratağa'ya hareket ettiler.

Oraya 11:30 sularında vardılar. Orada, 4 polis ve 1974'te hemen hemen tüm ailesini kaybeden bir Kıbrıslı Türk tarafından karşılandılar. Söz konusu Kıbrıslı Türk, orada gelenlere öyküsünü anlattı ve daha sonra, pasifistler el tutuşarak haksızca ve acımasızca hayatlarını kaybeden Kıbrıs'ın tüm çocuklarının anısına bir dakikalık saygı durumunda bulundular. Daha sonra, pasifistler ellerindeki çiçekleri Muratağa'daki anıta koydular ve böylece benzeri görülmemiş barış olayı son buldu.

Böylesi bir olayda Kıbrıs Rum basınının tümünden yokluğu karanlık bir noktaydı.

Bambaşka bir 20 Temmuz 2010...

Nikos Stelya

Heyecan, korku ve dünyanın dayanılmaz ağırlığı nerede son bulur? Düne ilişkin umut ve sonsuz özgürlük duygusu nerede başlar? Emin olun çok uzak yerlerde değil... 36 yıl öncesinde yaşanan acı olayların ardından bu adada umut o yeşil hattın yakınlarında yeşeriyor... Savaş yıkımlarının az ötesinde bizleri gençliğin gülümsemesi bekliyor.

Hemen hemen her akşam Kıbrıslı Türk genç yeşil hattı kat edip Kıbrıslı Rum arkadaşlarıyla buluşuyor. Görüşme mekanı savaş yıkımının ve zamana direnen yapılarının hemen öte başındaki bir meydan. Genç yürek arkadaşlarının yanında ve ergen hülyaların peşinde sonsuz bir özgürlük hissine kapılıyor. Ve bu his her gün internet aracılığıyla dünyaya sesleniyor. Sosyal paylaşım sitelerinden birisinde uçsuz bucaksız genç gülümseyen edasıyla bizleri bekliyor.

Hip hop tarzında müzik ve biraz da break dance... Soğuk mu soğuk meyve suları zaman hissini sıcak ve nemli Kıbrıs gecelerinden alıp koparıyor. Genç arkadaş topluluğu el ele verip her türlü devlet otoritesini ve etnik kını sorgulayan afişlere imzalarını atıyorlar. Sınırların ve her türlü otoritenin yok edilmesinden bahsediyorlar. Sıkça sohbet dönüp dolaşıp internetten indirilen, okuması güç anarşist yazarların metinlerine gelip odaklanıyor. Kıbrıslı Türk'ün Kıbrıslı Rum arkadaşlarıyla paylaşacağı o kadar çok şeyi var ki... Her şeyden önce hülyaları... Sözde milli heyecanlar adına düzenlenen tertiplerden 36 yıl sonra o genç gülümseyip arkadaşlarıyla birlik olup aramızdan saçma sapan, kahrolası bir şekilde ayrılan, öldürülen bir yaşıtı için ağıt yakıyor: Aleksis kardeşimsin!

Sevgili Aleksis, belki bugünlerde kendi yıkımıyla meşgul olan bir devlet gencecik yaşında senin canına mal oldu. Ancak geçmiş yıllarda etnik kinin hakim olduğu bir adada senin yaşıtıların çok farklı gökyüzlerinin rüyalarıyla yaşıyor. Ne denli deruni bir özgür istikbal hissidir bu? Anlatılması, betimlenmesi çok güç... İnsanı sarhoş

eder, güldürür Aziz Nesin misali, Kıbrıs sıcağında bum-buz bir Kıbrıs birası misali...

Kardeşimiz Aleksis, acaba bizleri Atina'da öldürüldüğü o köşe başından izliyor musun? Her türlü milliyetçiliğe meydan okuyan bir yaşıtın sanal alemlerden sana sesleniyor ve büyük üvey kardeşine örnek oluyor... Gerçi onların arasında büyük yaş farkı var ama o yaşıtın romantik, arabesk uykulara son vermeyi iyi biliyor. O korku nedir bilmiyor. O yaşıtılarıyla özgürce dans ediyor. O sarhoş oluyor ve kuşatılmışlık duygusuna ve korkuya delikanlılar gibi kafa tutuyor. Aleksis sen rahat uyu. Bu ufak herhegeleler bu adada sözde politikacıların yapamadıklarını gerçeğe dönüştürüyorlar. Yeşil hattı delip insanı insandan koparan duygulara kafa tutuyorlar.

Ancak ne var ki büyük ağabey geçmişin heyelanına tutulup sürüklendikçe sürükleniyor. Çıkış yolunu bir türlü bulamıyor. Korkusunu sanal dünyadaki şahlanışlarla boğmaya çalışıyor. 20 Temmuz gecesi Girne'de sahilde o kutlamalarda olacak. İnternetteki profilinde bu gözüküyor. O profilin yanbaşımda maziden kalan, yadsınamayacak ölçüde olan gerçek hikayeler var. Bu yaşanmış, öz ve öz hikayelerin ortak bir payesi var: Bilinç altına itilmiş, mitleşmiş bir korku ve kuşatılmışlık hissini dışa vurumu...

Günlerden 15 Temmuz 1974... Öğlen vakti... Öğlen namazı yeni okunmuş daha... Tüm gettolarda aynı duyular dolaşmakta. O gün iktidarı ele geçiren faşist, ırkçı sözde hükümet sözüm ola adadaki Türk sorununa son noktayı koyacakmış. Herkes bunun duyumunu almış. Herkes buna inanıyor. Büyük ağabey korkuyla kaçıyor. Kıbrıslı Rum tanıdıkların vasıtasıyla bir şekilde gettoların birisine varıyor. Kuşatılmışlık orada son buluyor. Geriye 36 yıllık kuşatılmışlık hissi kalıyor bilinç altında... Magosa'daki kapalı şehir misali... Hayalet insanlar her türlü zaman ve mekan hissinden kopmuş bedenlere bürünmüş... Yeşil hatta zamana meydan okuyan yapılar gibi...

Küçük kardeş büyük ağabeye kafa tutuyor. Gençliğin

verdiği hevesle onun korkularını sorguluyor. Varsın o anlık şahlanışlarda arasın korkudan çıkış yolunu... Ufak kardeşinin başka planları var... O her zamanki mekanda arkadaşlarıyla buluşacak. Gene bir gece her türlü otoriteye kafa tutacak. Sonsuz hülyalar onların emrine amade sonuçta. Küçük hergele! O güzeller güzeli Limasollu ufak hatunun dudaklarına kondurduğu o ilk öpücük unutulur mu hiç?

Aleksis kardeşimsin!

Onların bayrakları bizleri ilgilendirmez...

36 yıl önce yaşanan o travmalara inat bu adanın daha yaşayacağı aşkları var... Hem de ne aşklar...

Aleksis kardeşimsin!

Bu adada Aleksis için İstanbul'da ve Atina'da şaha kalkan gençlikle bir olan genç yürekler var...

Bizim Aziz Nesin'i aratmayan mizahımız, İspanyol İç Savaşı'nın Barselona'sını selamlayan hülyalarımız ve Limasollu ve Magosalı dudaklardan süzülen öpücüklerimiz var...

Bu adada inadına inat hayat var... Her türlü (lacivert ya da kırmızı fark etmez) milli şahlanışlar saygıyla onların olsun...

Not: 15 yaşındaki Aleksis arkadaşlarıyla oyun oynadığı bir esnada 2008 yılının Aralık ayında Atina Polisi'nin özel birliklerinin bir üyesi tarafından Atina'da sokak ortasında katledildi. Ölüm haberi duyulur duyulmaz Yunanistan'da ve birçok yabancı kent merkezinde yaşıtı ayağa kalktı. Avrupa'da ve Latin Amerika'da Yunanistan temsilcilikleri ve çeşitli devlet kurumları hiddet duyusundan nasiplerini aldı. İstanbul'da gençler sokaklara döküldü. İzmir'de, Ankara'da, Diyarbakır'da, Tahran'da, Yeni Delhi'de hiddet sokak duvarlarına yansıdı. Aynı durum Kıbrıs içinde geçerliydi. Limasol'da gençlik polis karakolunu kuşattı...

Bu makale ilk kez Kathimerini gazetesinde yayımlandı.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΙΡΗΝΗΣ ΣΤΟ ΠΑΛΑΙΚΥΘΡΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΑΡΑΘΑ

Πανίκος Νεοκλέους (συγγραφέας των βιβλίων ΑΓΝΟΗΘΕΝΤΕΣ 1974 και ΜΝΗΜΕΣ)

Το βιβλίο ΜΝΗΜΕΣ βρισκόταν εδώ και μερικές μέρες στην κυκλοφορία. Ένα νέο βιβλίο του Πανίκου Νεοκλέους στο οποίο υπάρχουν βασικά οι μαρτυρίες συγγενών ΕΚ και ΤΚ των οποίων ξεκληρίστηκαν οι οικογένειες από εξτρεμιστές και από τις δυο κοινότητες. Ένα βιβλίο βασικά αφιερωμένο σε όλα τα παιδιά της Κύπρου τα οποία δεν πρόλαβαν να χαρούν τη ζωή και κάποιοι άφρονες αποφάσισαν να τους αφαιρέσουν τόσο βάνουσα τη ζωή. Μερικές μέρες πριν, ο συγγραφέας μαζί με μερικούς φίλους αποφάσισε με την ευκαιρία της κυκλοφορίας του βιβλίου αυτού να αποτίσουν έμπρακτα φόρο τιμής σε όλα αυτά τα παιδιά.

Για αποφυγή παρεξηγήσεων ή εκμετάλλευσης από τους διάφορους επιτήδειους, η ομάδα επέλεξε δυο σημεία. Το Παλαίκυθρο όπου δολοφονήθηκαν ΕΚ παιδιά και γυναίκες και τη Μάραθα όπου δολοφονήθηκαν ΤΚ παιδιά και γυναίκες.

Πριν από τις 9.00 π.μ της 4ης Ιουλίου 2010 άρχισαν να καταφτάνουν στο οδόφραγμα της Κέρμιας ΕΚ και ΤΚ ει-

ρημιστές. Γύρω στις 9.10 πμ μαζεύτηκαν γύρω στα 50 άτομα και από τις δυο κοινότητες. Όλοι κρατούσαν λουλούδια στα χέρια και όχι όπλα. Θα πήγαιναν για πρώτη φορά μαζί να τιμήσουν ο ένας τα αδέρφια και τους γονείς του άλλου. Μαζί οι ΕΚ και ΤΚ των οποίων ξεκληρίστηκαν οι οικογένειες. Μαζί και οι Φετχί Ακιντζί και Γιάννης Μαραθεύτης οι οποίοι το 1974 πυροβόλησαν ο ένας τον άλλο στη Λεύκα.

Λίγο πριν η ομάδα ξεκινήσει για το Παλαίκυθρο ένα τηλεφώνημα μας ειδοποιεί ότι νωρίς το πρωί ένας ΤΚ εξτρεμιστής ανέβηκε στον μιναρέ του χωριού και καλούσε τους κατοίκους να συγκεντρωθούν έξω από το σπίτι του Πέτρου Σουππουρή και να επιτεθούν στους ειρημιστές. Παρά την προειδοποίηση οι ειρημιστές αποφάσισαν να ακολουθήσουν το πρόγραμμα όπως είχε αρχικά απο-

φασιστεί.

Γύρω στις 9.15 πμ. μια φάλαγγα από 18 - 20 αυτοκίνητα ξεκίνησε για το Παλαίκυθρο. Γύρω στις 9.45 πμ. τα αυτοκίνητα σταματούν στην είσοδο του χωριού και οι ειρημιστές με τα λουλούδια στα χέρια προχωρούν με τα πόδια προς το σπίτι του Πέτρου. Στη διαδρομή, παρά τις ανακοινώσεις των εξτρεμιστών από τα μεγάφωνα του μιναρέ, οι ΤΚ και Τούρκοι κάτοικοι του Παλαίκυθρου βγαίνουν στις βεράντες και στις αυλές των σπιτιών τους και προσφέρουν νερό και χυμούς στους ειρημιστές. Κάποιοι άλλοι τους χειροκροτούν.

Γύρω στα 50 μέτρα πριν από το σπίτι του Πέτρου, ένα ιδιωτικό αυτοκίνητο τους φράζει το δρόμο στους ειρημιστές και ένας χοντρός, σωματώδης άντρας στέκεται μπροστά από το αυτοκίνητο και απαγορεύει τους να προχωρήσουν. Λίγα μέτρα πίσω από αυτόν, άλλοι 4 άντρες απλά παρακολουθούν, όπως επίσης θεατές ήταν και μερικοί αστυνομικοί οι οποίοι δεν γνωρίζω τον λόγο της εκεί παρουσίας τους. Ούτε στους ειρημιστές απαγορεύουν να προχωρήσουν αλλά και ούτε κάνουν παρατήρηση στον εξτρεμιστή ο οποίος παράνομα στάθμευσε το αυτοκίνητο στη μέση του δρόμου. Ήταν φανερό ότι οι αστυνομικοί έπαιζαν το παιχνίδι της ανοχής και ενθάρρυνσης του εξτρεμιστή, μέσω της σιωπής.

Ακολούθησε ένας εντονότατος διάλογος μεταξύ του ΤΚ εξτρεμιστή και σχεδόν όλων των ΤΚ ειρημιστών. Επειδή δεν θέλαμε να παίξουμε το παιχνίδι του εξτρεμιστή και να δώσουμε τροφή και στους ΕΚ εξτρεμιστές, μετά από 10-15 λεπτά συζήτησης, οι ειρημιστές καταθέτουν τα λουλούδια στη μέση του δρόμου και κατευθύνονται προς τη Μάραθα.

Φτάνοντας εκεί η ώρα πήγε 11.30 πμ. Εκεί την ομάδα υποδέχτηκαν 4 αστυνομικοί και ένας ΤΚ ο οποίος το 1974 έχασε σχεδόν ολόκληρη την οικογένεια του. Στην αρχή ο ΤΚ είπε την ιστορία του στους παρευρισκόμενους και στη συνέχεια οι ειρημιστές κρατώντας ο ένας το χέρι του άλλου τηρούν μονόλεκπη σιγή στη μνήμη όλων των παιδιών της Κύπρου τα οποία τόσο άδικα και βάνουσα έχασαν τη ζωή τους. Στη συνέχεια έγινε κατάθεση λουλουδιών στο μνημείο στη Μάραθα και εκεί έληξε η ανεπανάληπτη εκδήλωση ειρήνης.

Μελανό σημείο, η παντελής απουσία των ΕΚ ΜΜΕ από μια τέτοια εκδήλωση.

Μια πολύ διαφορετική ανάγνωση της μαύρης επετείου

Νίκος Στέλγια

Πού βρίσκεται τέλος η αγωνία, ο φόβος και το βάρος του παρελθόντος; Πού ξεκινά η ελπίδα για το αύριο και το ακαταμάχητο αίσθημα της ελευθερίας; Σίγουρα όχι κάπου μακριά... 36 χρόνια μετά από εκείνο το μαύρο καλοκαίρι, η ελπίδα σε αυτό το νησί ανατέλλει κάπου εκεί στην πράσινη γραμμή... Εφηβικά χαμόγελα μās περιμένουν σε μια γωνία λίγο πιο πάνω από τα χαλάσματα του πολέμου...

Σχεδόν κάθε βράδυ ο Τουρκοκύπριος έφηβος περνά την πράσινη γραμμή και πάει να συναντήσει τους Ελληνοκύπριους συμπατριώτες του στο συνηθισμένο στέκι τους γύρω από μια πλατεία λίγο πιο πάνω από τα κτήρια της διαχωριστικής γραμμής, τα οποία δίνουν μάχη με τον χρόνο. Εκεί, τριγυρισμένος από φίλους και εφηβικά όνειρα, νιώθει απεριφραστα ελεύθερος. Αυτό το αίσθημα αναζητεί καθημερινά οδούς επικοινωνίας μέσα από μια σελίδα κοινωνικής διασύνδεσης του διαδικτύου. Εκεί συναντά κανείς φωτογραφίες γεμάτες χαμόγελα.

Μουσική hip hop και πού και πού λίγο break dance... Παγωμένα αναψυκτικά που αλλοιώνουν το αίσθημα του χρόνου στις ζεστές και υγρές καλοκαιρινές νύχτες της πρωτεύουσας... Φίλοι που βάζουν από κοινού μια πινακίδα σε αφίσες οι οποίες εναντιώνονται σε κάθε είδους εθνικιστικό μίσος... Μιλούν για κατάργηση συνόρων μέσα από την κατάργηση κάθε είδους κρατικής εξουσίας... Η κουβέντα συχνά επικεντρώνεται σε δυσανάγνωστα κείμενα αναρχικών συγγραφέων στο διαδίκτυο. Ο Τουρκοκύπριος έχει να μοιραστεί πολλά με τους Ελληνοκύπριους φίλους του... Πάνω από όλα, τα όνειρά του... 36 χρόνια μετά από τα τερτίπια στο όνομα εθνικών ουτοπιών, εκείνος χαμογελά και την ίδια στιγμή δηλώνει ξεκάθαρα τη συμπαράστασή του για έναν πιστορικά που άφησε το στίγμα του βαθιά στις ψυχές μας με τον άδικο, άσκοπο, σαχλό και ηλιθίο χαμό του: «Aleksis kardeşimsin!», δηλαδή «Αλέξη είσαι αδελφός μου!».

Μπορεί μια σφαίρα ενός κράτους που ζει σήμερα την πτώση του, να στέρησε τη ζωή σου, Αλέξη, όμως να είσαι σίγουρος ότι σε ένα νησί που δέχθηκε βαθιά πλήγματα εθνικιστικού μίσους πριν από ακριβώς 36 χρόνια, νέα παιδιά της ηλικίας σου ονειρεύονται διαφορετικούς ουρανοί... Τι αίσθημα ελευθερίας που είναι τούτο; Σε ζαλίζει... Δροσερή και γεμάτη μέθη, όπως μια παγωμένη κυπριακή μπίρα στο ηλιόλουστο καλοκαίρι...

Αλέξη αδέρφι μας, μας βλέπεις από μια γωνία της Ερμανουήλ Μπενάκη; Ένας Κύπριος πιστορικάς, ο οποίος εκφράζει την οργή του στο διαδίκτυο για κάθε είδους κρατική και εθνική καταστολή, έρχεται να δώσει το καλύτερο παράδειγμα στον μεγαλύτερο ετεροθαλή αδελφό του... Μπορεί εκείνους τους δυο να τους χωρίζει ένα μεγάλο χάσμα ηλικίας, όμως ο μικρός ξέρει να καταρρίπτει μύθους και ρομαντικούς λήθαργους... Δεν φοβάται... Χορεύει ελεύθερα με τους συνομήλικούς του... Μεθάει πνίγοντας το αίσθημα της καταδίωξης, του φόβου... Αλέξη, να κοιμάσαι ήσυχα, αυτοί οι πιστορικάδες κάνουν πραγματικότητα ό,τι δεν κατάφεραν να πραγματοποιήσουν οι δήθεν πολιτικοί αυτού του τόπου... Καταρρίπτουν την πράσινη γραμμή... Καταρρίπτουν τη γραμμή του διαχωρισμού...

Και όμως ο μεγάλος ετεροθαλής αδελφός είναι εγκλωβισμένος στο παρελθόν. Δεν βρίσκει διέξοδο. Πνίγει τον θυμό του σε εθνικιστικές εξάρσεις στο διαδίκτυο. Στις 20 Ιουλίου τα χαράματα θα είναι στην παραλία της Κερύνειας για να «εορτάσει» την επέτειο στο ολονύχτιο πάρτι που έχει στηθεί. Το γράφει στο προφίλ του στο διαδίκτυο. Δίπλα υπάρχουν ιστορίες από το παρελθόν. Κοινή συνισταμένη όλων αυτών των ιστοριών είναι η λανθάνουσα έκφραση ενός απωθημένου, μυθοποιημένου αισθήματος φόβου και καταδίωξης.

15 Ιουλίου 1974 μεσημέρι... Ατελείωτη καταδίωξη... Φήμες που διαδίδονται αστραπιαία σε όλα τα γκέτο. Η νέα, δήθεν, κυβέρνηση, ετοιμάζεται για την τελική διευθέτηση του τουρκικού προβλήματος στην Κύπρο. Αυτό

ακούν και αυτό πιστεύουν... Ο μεγάλος αδελφός τρέχει να σωθεί. Τον βοηθούν κάποιοι από τους Ελληνοκύπριους συμπατριώτες του. Κάποια στιγμή φτάνει σε ένα από τα φυλάκια. Η καταδίωξη τερματίζεται. Όμως το αίσθημα της εξακολουθεί να τον κυνηγά μέχρι σήμερα... Δεν υπάρχει απελευθέρωση... Όλα τα αισθήματα έχουν νεκρώσει. Κάτι σαν την πόλη-φάντασμα, τα Βαρώσια... Άνθρωποι-φάντασμα σε κορμιά που έχουν αποκοπεί από το αίσθημα του χρόνου, όπως τα ετοιμόρροπα κτήρια της πράσινης γραμμής...

Ο μικρός είναι οργισμένος με τον μεγάλο του αδελφό και η οργή έχει μετακομίσει προ πολλού στο διαδίκτυο. Τι κι αν αναζητά εκείνος καταφύγιο σε στιγμιαίες εξάρσεις; Εκείνος έχει ραντεβού με τους φίλους του στο παντοτινό τους στέκι. Τους περιμένει άλλη μια νύχτα οργής εναντίον κάθε είδους εξουσίας. Παράλληλα, τους περιμένουν όνειρα γεμάτα έρωτα. Πώς να ξεχάσει άλλωστε τη γεύση του πρώτου του φιλιού από μια Λεμεσιανή κοπελιά; «Aleksis kardeşimsin!»

Δεν μας ενδιαφέρουν οι σημαίες τους... Αυτό το νησί έχει ακόμη έρωτες να βιώσει, παρά την ασχήμια αυτής της 36ης επετείου...

«Aleksis kardeşimsin!» Αυτό το νησί έχει νιάτα που ξεσηκώθηκαν μαζί με τους συνομήλικούς τους στην Κωνσταντινούπολη και στην Αθήνα για τον Αλέξη...

Έχουμε χιούμορ βγαλμένο από την αρβύλα του Κανάκη και της παρέας του, έχουμε όνειρα από τη Βαρκελώνη του Ισπανικού Εμφυλίου και έχουμε έρωτα από λεμεσιανά και αμμοκωσιανά χείλη...

Αυτό το νησί έχει ζωή... Ας είναι δικές τους παντοτινά οι εθνικές επείσεις και παλιγγενεσίες...

Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στην εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.

Tarih Kitaplarının Yeniden Yazılması: Tarih Eğitimi: Kutuplaşma için mi, Yakınlaşma için mi?

POST Araştırma Enstitüsü (POST RI), Tarih Kitaplarının Yeniden Yazılması: Tarih Eğitimi: Kutuplaşma için mi, Yakınlaşma için mi Araç? isimli yayını kamuoyu ile paylaşmak için bir kokteyl düzenledi. Etkinlik, Ledra Palace ara bölgesindeki Kıbrıs Medya Toplum Merkezi'nde (CCMC), 15 Temmuz'da saat 19.30'da başladı.

POST RI, 2006 yılından beridir Kıbrıs'ın kuzeyinde okutulmakta olan Kıbrıs Tarihi kitapları ile ilgili kapsamlı çalışmalar yapmakta ve siyasi değişimlerin kitaplar üzerindeki etkisi konusunda analiz yapmaktaydı. Bu çalışmalar şimdi bir kitap haline getirildi ve Perşembe akşamı Türkçe, Yunanca ve İngilizce olarak okuyuculara sunuldu. Kitap tanıtımı kokteyli, POST RI Genel Sekreteri Mehves Beyidoğlu Önen'in açılış konuşması ve kitap tanıtımı ile başladı. Önen, konuşmasında kitabı hazırlarken tarih eğitiminin kutuplaşma için mi uzlaştırma için mi araç olduğu sorusuna cevap bulmaya çalıştıklarını ve Kıbrıs'taki tarih eğitiminin çokkültürlülükten uzak ve kutuplaştırmaya

yoil açıcı bir rol oynadığını belirtti. Açılış konuşmasının ardından POST RI Araştırmacılarından Hakan Karahasan, kitabın içeriği ile ilgili bilgi verdi. Kitap, Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilmiş olan Barış için Eğitim III projesi kapsamında hazırlandı.

Kıbrıs'ın kuzeyinde okutulan ve okutulmakta olan Kıbrıs Tarihi kitapları ile ilgili bu kadar kapsamlı

bir çalışma ilk kez Tarih Kitaplarının Yeniden Yazılması: Tarih Eğitimi: Kutuplaşma için mi, Yakınlaşma için mi Araç? çalışmasında toplandı. Bu kitap, çatışma ve çatışma sonrası bölgedeki tarih eğitimi ve siyasi değişimlerin tarihe nasıl aktarıldığını ve yeni nesillere nasıl yansıtıldığını gösteren yararlı bir kaynaktır.
www.postri.org/efp11

Ξαναγράφοντας τα εγχειρίδια Ιστορίας: Εκπαίδευση Ιστορίας: ένα εργαλείο πόλωσης ή συμφιλίωσης;

Το Ερευνητικό Κέντρο POST (POST RI) διοργάνωσε δεξίωση επ' ευκαιρίας της παρουσίασης του πρόσφατου βιβλίου του: Ξαναγράφοντας τα εγχειρίδια Ιστορίας: Εκπαίδευση Ιστορίας: ένα εργαλείο πόλωσης ή συμφιλίωσης; Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 19:30 στις 15 Ιουλίου 2010, στο Cyprus Community Media Centre, στο Λήδρα Πάλας στη Νεκρή Ζώνη της Λευκωσίας και παρευρέθηκαν άτομα από όλη την Κύπρο.

Από το 2006, το POST RI έχει διεκπεραιώσει εκτεταμένη έρευνα στα εγχειρίδια της ιστορίας της Κύπρου στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο βόρειο μέρος του νησιού, συμπεριλαμβανομένης και μιας έκθεσης με τις αλλαγές που έχουν επέλθει και τις πολιτικές επιρροές που κυριαρχούν στις αναθεωρήσεις των εγχειριδίων. Η έκθεση αυτή είναι τώρα στη διάθεση όλων των ενδιαφερομένων στη μορφή ενός βιβλίου. Το βιβλίο είναι διαθέσιμο στα αγγλικά, τουρκικά και ελληνικά από το POST RI.

Η δεξίωση – παρουσίαση του βιβλίου ξεκίνησε με ομιλία από την Mehves Beyidoğlu Önen, Γενική Γραμματέα του POST RI. Στην ομιλία της η κυρία Mehves Beyidoğlu Önen είπε ότι οι ερευνητές

αναζητούσαν την απάντηση στο ερώτημα αν η εκπαίδευση ιστορίας χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο πόλωσης ή συμφιλίωσης. Τόνισε ότι τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η ιστορία της Κύπρου απέχει πολύ από την πολύ-πολιτισμικότητα και ότι διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην πόλωση στην Κύπρο. Μετά την εναρκτήρια ομιλία ο Hakan Karahasan, Ερευνητής του POST RI ανέλυσε τα ευρήματα της

έρευνας.

Η τελευταία αυτή έρευνα έγινε στα πλαίσια του τελευταίου προγράμματος του POST RI «Εκπαίδευση για την Ειρήνη III» που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η έρευνα Ξαναγράφοντας τα εγχειρίδια Ιστορίας: Εκπαίδευση Ιστορίας: ένα εργαλείο πόλωσης ή συμφιλίωσης; είναι η πρώτη και μόνη έρευνα του είδους της που προσφέρει μια τόσο περιεκτική αναφορά στα εγχειρίδια της Ιστορίας της Κύπρου που χρησιμοποιούνται στο βόρειο μέρος της Κύπρου. Το βιβλίο είναι μια χρήσιμη πηγή για όσους ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση της ιστορίας σε περιοχές με σύγκρουση και μετά από σύγκρουση και πώς οι πολιτικές αλλαγές μιας χώρας συχνά αποτυπώνονται στην ιστορία που διδάσκεται στη νέα γενιά.

www.postri.org/efp11

BİLBAN & İKME

Yayınlar/ Εκδόσεις

1. Cyprus After A Solution, ISBN 9963-8185-2-8, 1998
2. (Turkish version) Çözümü arayan Kıbrıs - Alaşya Yayınları, 2002
3. Cyprus After A Solution - Economic and social activity, ISBN 9963-8185-3-6, 2001
4. Cyprus After A Solution - LEFT

5. Küllüsü, Αλουσιβα- Katerina A. İliadi, ISBN 9963-8185-5-2, 2004
6. İncisini Kaybeden İstiridyeler, Sevgül Uludağ, ISBN 9963-8185-9-5, 2005

Kitapları istemek için lütfen BİLBAN veya İKME ile temas kurun.

Gια τις πιο πάνω εκδόσεις παρακαλώ επικοινωνήστε με το İKME ή το BİLBAN.

www.ikme.org
www.bilban.info